

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyně JUDr. Dalilou Marečkovou v právní věci žalobkyně **Mgr. Z. H.**, nar. , trvale bytem L., Ř., zastoupené Mgr. Norbertem Hemelíkem, advokátem se sídlem Lipanská 331/7, 257 01 Říčany, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí** se sídlem Na Poříčním právu 1, 128 00 Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 1. 2014, č. j. MPSV-UM/328/14/4S-SČK, sp. zn. SZ/3548/2013/4S-SČK,

t a k t o :

I. Žaloba **s e z a m í t á .**

II. Žádný z účastníků **n e m á právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

Žalobkyně se žalobou podanou u Krajského soudu v Praze domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 1. 2014, č. j. MPSV-UM/328/14/4S-SČK, sp. zn. SZ/3548/2013/4S-SČK (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce – krajské pobočky v Příbrami ze dne 25. 11. 2013, č. j. 70586/13/PY (dále jen „prvoinstanční rozhodnutí“) o zamítnutí žádosti o dávku státní sociální podpory rodičovský příspěvek podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, v platném znění (dále jen „zákon o státní sociální podpoře“) na dítě – H. H., nar. dne .

Žalobkyně konstatuje, že se jí dne narodila dvojčata – synové H. a B.; dne 3. 10. 2013 jí vznikl nárok na výplatu rodičovského příspěvku dle zákona o státní sociální podpoře, a proto dne 5. 11. 2013 podala žádost o přiznání rodičovského příspěvku na obě děti. Zatímco rodičovský příspěvek na syna B. jí byl přiznán, rodičovský příspěvek na syna H. jí přiznán

nebyl, resp. žalovaný napadeným rozhodnutím potvrdil závěr prvoinstančního rozhodnutí, kterým byla její žádost o rodičovský příspěvek na syna H. zamítnuta.

Podle názoru žalobkyně žalovaný pochybil, neboť vyložil zákon o státní sociální podpoře podzákonnou normou, konkrétně vyhláškou Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb., v platném znění, kterou se provádí zákon o matrikách č. 301/2000 Sb. (dále jen „Vyhláška“). Podle žalobkyně však zmíněná Vyhláška pouze upravuje postup zápisu v matriční knize narození, ale nestanoví pravidla pro počítání či stanovení věku nezletilých osob. Žalobkyně tak nesouhlasí s argumentací žalovaného, že syn H., který má v rodném čísle za lomítkem uvedeno nižší číslo než syn B., se narodil první a je proto starší. Žalobkyně dodává, že „podle českého právního řádu se věk osoby určuje podle dne, měsíce a roku narození, nikoliv podle hodiny, minuty, či vteřiny“, a to např. při dosažení zletilosti, při nabytí plné trestní odpovědnosti. Podle jejího názoru není hodina, minuta a vteřina narození při určení věku osoby rozhodující. Z uvedeného pak dovozuje, že pokud zákon o státní sociální podpoře stanoví, že rodičovský příspěvek je vyplácen rodiči, který celodenně a řádně pečuje o nejmladší dítě v rodině, pak musí dospět k závěru, že v rodině jsou dvě děti stejného věku. Pokud zákon o státní sociální podpoře neřeší případ vícčetat, pak lze uzavřít, že obě děti jsou „nejmladší“ jako v posuzovaném případě. Žalobkyně uzavírá, že zákony ani podzákonné normy není možné vykládat k tíži osob, pokud tuto nejasnost způsobil stát prostřednictvím zákonodárce. Podle jejího názoru je chybějící právní úprava vykládána v její neprospěch a právě v tom spatřuje porušení svých základních práv zaručených Ústavou a Listinou základních práv a svobod. Navíc má za to, že napadené rozhodnutí nebylo řádně odůvodněno, a proto by je soud měl jako nepřezkoumatelné zrušit a věc vrátit správnímu orgánu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě setrval na svém závěru s tím, že syn H. nebyl nejmladším dítětem v rodině, a proto podmínky nároku nebyly splněny a nárok na dávku nevznikl. Žalovaný odkázal na znění ustanovení § 30 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře a dodal, že zákon zcela jednoznačně hovoří o jednom dítěti, tj. jak žalobkyně připustila, vícčeta vynechává. Teleologickým výkladem normy je patrné, že tak není činěno z důvodu opomenutí či záměrné diskriminace. Podle žalovaného zákon o státní sociální podpoře zcela záměrně vztahuje příslušné ustanovení k jednomu dítěti a nikoli k vícčetatům proto, aby zabránil možné diskriminaci v případě, kdy vícčeta budou narozena každé v jiný den (při běžném porodu před a po půlnoci). Při rozhodování ke kterému dítěti se vztahuje nárok na dávku rodičovský příspěvek, vychází správní orgány z předložených rodných listů. V posuzovaném případě má syn H. rodné číslo a syn B. rodné číslo . Za mladší dítě je považováno dítě, které je zapsáno pod pořadovým číslem vyšším, neboť děti se zapisují v tom pořadí, v jakém se narodily. Žalobkyni proto byl prvoinstančním rozhodnutím přiznán rodičovský příspěvek na nejmladší dítě B. H.; žalovaný správně zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil prvoinstanční rozhodnutí, kterým byla zamítnuta žádost o dávku státní sociální podpory rodičovský příspěvek na dítě H. H.. S ohledem na uvedené žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Žalobkyně v replice na vyjádření žalovaného uvedla, že se žalovaný s její argumentací nevypořádal. Pokud její argumentaci označil jako nedokonalou s tím, že nepřihlíží k možnosti, že by se každé dítě narodilo v jiný den, pak dodala, že argument žalovaného je naprosto nevhodný, neboť v posuzovaném případě taková situace nenastala, protože její děti se narodily ve stejný den. Žalobkyně dodala, že ustanovení zákona o státní sociální podpoře je diskriminační, neboť rodiče vícčetat obdrží menší částku (220.000,- Kč) než rodiče dětí, které se narodí „postupně“ (440.000,- Kč), navíc stát některá práva rodičům samostatně narozených

dětí přiznává, což u rodičů víceročet nečiní. Zde odkázala na čl. 32 odst. 5 Listiny základních práv a svobod s tím, že došlo k jeho porušení. Žalobkyně požádala, aby soud ve věci nařídil jednání.

Při soudním jednání zástupce žalobkyně uvedl, že podle jeho názoru zákon o státní sociální podpoře umožňuje výklad předestřený v žalobě, ač připustil, že ustanovení § 30 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře používá u dítěte, pro nějž rodič získá nárok na rodičovský příspěvek, jednotné číslo, čímž nepřipouští, aby byl rodičovský příspěvek přiznán rodičům víceročet. V této souvislosti však dodal, že se v posuzovaném případě narodily ve stejný den dvě děti, které jsou proto stejně staré, neboť stáří se počítá podle měsíců a let, nikoliv podle minut. Podle jeho názoru nelze vykládat zákonné ustanovení pomocí Vyhlášky (tj. podzákonné normy) jak učinil žalovaný. Žalobkyně má v úmyslu nechat přešetřit u Ústavního soudu názor, který ve věci zaujala.

Zástupce žalobkyně uzavřel, že rodičovský příspěvek měl být přiznán oběma dětem s tím, že jen tak nebude docházet k diskriminaci rodičů víceročet. S ohledem na uvedené navrhl, aby soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil správnímu orgánu k dalšímu řízení. Současně požádal soud o přiznání práva na náhradu nákladů řízení.

Žalovaný se pro kolizi s jednáním před Městským soudem v Praze omluvil, současně vyslovil souhlas s projednáním a rozhodnutím věci v nepřítomnosti pověřeného zaměstnance.

Krajský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v řízení podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního s. ř. s. a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Ze správního spisu soud zjistil, že žalobkyně podala dne 5. 11. 2013 žádost o přiznání rodičovského příspěvku na děti H. a B.. Dne 15. 11. 2013 byla vyzvána k vyjádření k podkladům rozhodnutí, z nichž dovodila, že žádosti na přiznání rodičovského příspěvku u syna B. bude vyhověno, avšak u syna H. nikoliv. Žalobkyně již prostřednictvím svého právního zástupce vyjádřila nesouhlas s podklady pro rozhodnutí ve věci syna H. a uvedla své argumenty pro opačný závěr. Žalobkyně připustila, že ustanovení § 30 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře zmiňuje „nejmladší dítě v rodině“, dodala však, že nejmladšími dětmi v rodině jsou oba synové H. i B., protože se narodili ve stejný den. Další její argumentace již byla shodná s argumentací v žalobě.

Na to bylo vydáno prvoinstanční rozhodnutí s odůvodněním, že dotazem na matrice Úřadu městské části Prahy 4 bylo zjištěno, že syn H. H. se narodil jako první z dvojčat, což znamená, že není nejmladším dítětem v rodině, a proto nebyly splněny podmínky nároku na rodičovský příspěvek. Žalobkyně v odvolání ze dne 6. 12. 2013 uvedla v podstatě svou argumentaci v žalobě.

Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí označil jako klíčovou námitku žalobkyně, že nejmladšími dětmi v rodině jsou oba její synové H. i B.. K uvedenému dodal, že žalobkyně k žádosti o rodičovský příspěvek předložila rodné listy obou synů, navíc si prvoinstanční správní orgán ještě získané údaje ověřil v knize narození příslušného matričního úřadu, a proto není pochyb o tom, že syn H., který má rodné číslo je v rodině starším dítětem a syn B., který má rodné číslo, je považován za mladší dítě, neboť je zapsán pod pořadovým číslem vyšším. Žalovaný dodal, že v knize narození příslušného matričního úřadu je rodný list syna H. ve svazku, roč., strana/list, pořadové č. a rodný list syna B. je ve svazku, roč., strana/list, pořadové č.. Žalovaný uzavřel, že při vydání prvoinstančního

rozhodnutí postupoval správní orgán při posuzování žádosti o dávku rodičovský příspěvek v souladu s ustanovením § 30 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře.

Podle ustanovení § 30 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře **rodič**, který po celý kalendářní měsíc osobně celodenně a řádně pečuje **o dítě**, které je **nejmladší v rodině**, má nárok na rodičovský příspěvek nejdéle do 4 let věku tohoto dítěte, a to nejdéle do doby, kdy byla na rodičovském příspěvku vyplacena z důvodu péče o totéž nejmladší dítě v rodině celková částka 220 000 Kč, není-li dále stanoveno jinak.

Soud se v první řadě zabýval otázkou, zda vůbec vícero dětí mohou být označena ve smyslu zákona o státní sociální podpoře jako nejmladší děti v rodině. V této souvislosti soud konstatuje, že se jedná o rodičovský příspěvek (nikoli o příspěvek na dítě) a žalobkyně zcela správně připustila, že zákon o státní sociální podpoře případ vícero dětí vůbec neřeší, neboť zmiňuje **dítě** a nikoli děti. V takovém postupu soud spatřuje **záměr zákonodárce**, nikoli jeho pochybení, jak naznačuje žalobkyně. Podle názoru soudu je důležitý právě záměr zákonodárce poskytnout příspěvek rodiči dítěte. Nelze vyloučit ani snahu zákonodárce zabránit možné diskriminaci v případech, kdy se vícero dětí narodí každé v jiný den, jak zmiňuje žalovaný ve vyjádření k žalobě. Za této situace nepovažuje soud za rozhodné, zda si žalovaný vyložil zákon o státní sociální podpoře podzákonnou normou. Ostatně žalobkyně sama k žádosti přiložila rodné listy obou synů u vědomí, že touto formou prokazuje datum jejich narození. Pokud však z ustanovení § 30 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře vyplývá, že nárok na podporu má rodič, který po celý kalendářní měsíc osobně celodenně a řádně pečuje o dítě, které je nejmladší v rodině, pak při posouzení jeho žádosti je rozhodná právě nejen hodina, ale také minuta či vteřina narození dítěte.

Dále se soud zabýval otázkou, zda lze napadené rozhodnutí označit jako diskriminační, již proto, že žalobkyně (coby rodič vícero dětí) obdrží menší částku, nežli rodiče jednoho dítěte. V této otázce soud odkazuje na závěr vyslovený Ústavním soudem – viz Pl. ÚS 31/09, v němž konstatuje: „ ... že se ve svých nálezech většinou vyjadřuje zdrženlivě k realizaci sociálních práv zakotvených v hlavě čtvrté Listiny, neboť si je vědom toho, že rozsah sociálních práv (mezi něž patří též poskytování rodičovského příspěvku) je limitován možnostmi státního rozpočtu, podloženými výsledky hospodaření státu. Teprve v rámci těchto možností se uplatní limity, dané příslušnými články Listiny, upravujícími sociální práva. Posouzení otázky účelnosti a vhodnosti zákonné úpravy v této oblasti Ústavní soud ponechává v pravomoci zákonodárce, do jehož činnosti Ústavní soud kromě případů zjištěné neústavnosti zasahovat nemůže. Jde totiž o otázky svou podstatou politické. Pojmovým znakem sociálních práv je skutečnost, že nemají bezpodmínečnou povahu a je možné se jich domáhat pouze v mezích platných zákonů (čl. 41 Listiny). Tato absence přímé vymahatelnosti se projevuje v nutnosti jejich zákonného vymezení, které je pak současně i podmínkou konkrétní realizace jednotlivých sociálních práv.“ Soud uzavírá, že v posuzovaném případě nebyla právní úprava žalovaným vykládána v neprospěch žalobkyně, naopak žalobkyně sama nenaplnila požadavky vyplývající z ustanovení § 30 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře. Navíc žalobkyni již byl rodičovský příspěvek na syna B. přiznán. Za výše popsané situace soud nedospěl k závěru, že by napadeným rozhodnutím došlo k porušení základních práv žalobkyně zaručených Ústavou či Listinou základních práv a svobod.

Soud závěrem konstatuje, že z napadeného rozhodnutí není pochyb o tom, že správní orgány považovaly za nutné vyjádřit se k meritu věci, tj. k otázce posouzení žádosti žalobkyně ve smyslu ustanovení § 30 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře. Za této situace, ač napadené rozhodnutí postrádá konkrétní úvahy žalovaného nad otázkami, které žalobkyně

uvedla, nedospěl soud k závěru, že by napadené rozhodnutí bylo nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost či nedostatek důvodů ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 s. ř. s. V této souvislosti soud přihlédl rovněž k úmyslu žalobkyně, která hodlá nechat přešetřit svůj názor u Ústavního soudu.

Krajský soud v Praze ze všech shora uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Žalobkyně neměla ve věci úspěch a správní orgán nemá ze zákona právo na náhradu nákladů řízení, soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jak vyplývá z ustanovení § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách www.nssoud.cz.

V Praze dne 23. února 2015

JUDr. Dalila MAREČKOVÁ, v.r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Vlasáková